

24. výročie Sviečkovej manifestácie

Naša cesta k slobode

www.svieckovamanifestacia.sk

www.fki.sk

www.bkis.sk

Bratislava 25. marec 2012

24. výročie Sviečkovej manifestácie

Sviečková manifestácia 1988

Dňa 25. marca 1988 sa na Hviezdoslavovom námestí v Bratislave rozozvučali modlitby, ako aj desiatky policajných sirén. Niekoľko tisíc ľudí, ktorí v tom nerovnom boji skrížili zapálené sviečky s obuškami a vodnými delami, pripomenulo svetu neúnosný politický stav v Česko – slovenskej spoločnosti a preukázalo nezlomnú odvahu Cirkvi i nezničiteľnosť duchovných hodnôt, ktoré po tvrdých desaťročiach represálií i tichého vyhladzovania vzbĺkli v spoločnosti novým omladzujúcim plameňom.

Bratislavská sviečková manifestácia z 25. marca 1988 vstúpila do dejín ako jeden z najvýznamnejších verejných prejavov odporu voči komunistickému režimu v bývalom Československu. Zhromaždenie bolo predzvesťou nežnej revolúcie zo 17. novembra 1989, ktorá viedla k pádu štyridsaťročnej totality a nástupu demokracie.

Manifestáciu za náboženské slobody a ľudské práva zorganizovali pred dvoma desaťročiami ľudia z tajných a vtedajšou mocou prenasledovaných katolíckych spoločenstiev. Požadovali vymenovanie katolíckych biskupov pre neobsadené slovenské diecézy, úplnú náboženskú slobodu a tiež dodržiavanie ľudských práv. Tým pôvodne náboženské podujatie získalo širší občiansky rozmer.

Na polhodinovú manifestáciu na Hviezdoslavovo námestie v Bratislave prišlo asi 2000 ľudí, ďalšie tisíce boli v priľahlých uličkách. Počas zhromaždenia neodznali žiadne prejavy, manifestujúci vyjadrili svoj odpor horiacimi sviečkami a modlitbami. Štátna polícia reagovala násilím, proti manifestujúcim použila obušky a vodné delá. Desiatky ľudí, vrátane tých, ktorí sa v centre Bratislavy ocitli náhodou, zatkli a dlhé hodiny vypočúvali.

Hlavných organizátorov Jána Čarnogurského, Vladimíra Jukla a ďalších predstaviteľov štátnej moci celý piatok zadržovali, aby im zabránili pripojiť sa k zhromaždeniu. Františka Mikloška prepustili až po 48 hodinách. Biskupa Jána Korca a Silvestra Krčméryho polícia v ten deň strážila doma.

Surový zákrok proti tichej modlitbovej manifestácii vyvolal v demokratickom svete odpor. Správu o bratislavskej udalosti vysielali BBC, Hlas Ameriky, Slobodná Európa, či Vatikánsky rozhlas. Domáca štátna propaganda dala naopak uverejniť správu o údajne neúspešnom pokuse niektorých jednotlivcov zneužiť náboženské cítenie ľudí.

Prepis niektorých povelov VB

Tu Gama 2: zálohovú jednotku a vytlačiť dav z priestoru... Tu Azbuka 2, Azbuka 13: začínajú zapáľovať sviečky... Gama 2 pre Gamu 1000: všetky prostriedky presunúť na Hviezdoslavovo námestie... Gama 4, tu Gama 2: zabezpečiť prehradenie medzi kostolom a Hviezdoslavovým námestím, aby sa tie dve skupiny nespojili... Tu je Rakúšan z rakúskej televízie, filmujú to... Rakúšana predviesť... Gama 2: okamžitý zákrok, okamžitý zákrok! ... Z kostola vychádza kvantum ľudí so zapálenými sviečkami... Za pomoci služobných áut vytláčať masu... Zoradte sa vedľa seba a vytláčajte tu.... Tu Gama 22, Všetky zálohy von, použiť kropiace vozidlá a vodné delá...

Vyjadrenia priamych účastníkov

Videla som, ako jeden mladý muž išiel po priestrannosti a zozadu do neho vrazilo bezpečácke auto. Pribehla som k nemu a chcela som ho zdvihnúť, ale nevládla som. Vtom bežal od svetiel jeden vysoký bezpečák ku nám. Myslela som si: „Predsa nie sú takí zlí, teraz mu pomôže.“ Ale čo som uvidela to ma zdesilo! Priskočil k zranenému mládencovi, schmatol ho za vetrovku, kopancom odhodil spredu auta a začal ho celou silou trieskať obuškami. ... Bože, odpusť im! A nám daj milosť vytrvať pri Tebe a prosieť za tento nešťastný a oklamáný národ!

Autá si surovo kliesnili cestu a nedbali na starších, ktorí sa nestihli uhýbať. Čím väčší bol hluk, tým úprimnejšie sme sa modlili krásny a mocný Zdravas Mária. Ako náhle mi zhasla sviečka, snažila som sa ju opäť zažat'. Každý ochotne rozdeľoval plameň svojej sviečky.

Ja som bol konkrétne svedkom, že pri Tempe asi 70 ročný pán zakričal na príslušníkov VB, ktorí tam vrážali autami do ľudí, prečo to robia, že nezažili vojnu. Na čo dvaja tajní, resp. jeden tajný zavolať dvoch príslušníkov VB, ktorí prišli k tomuto starcovi, zbili ho obuškami a na pokyn tajného niekam odvedli.

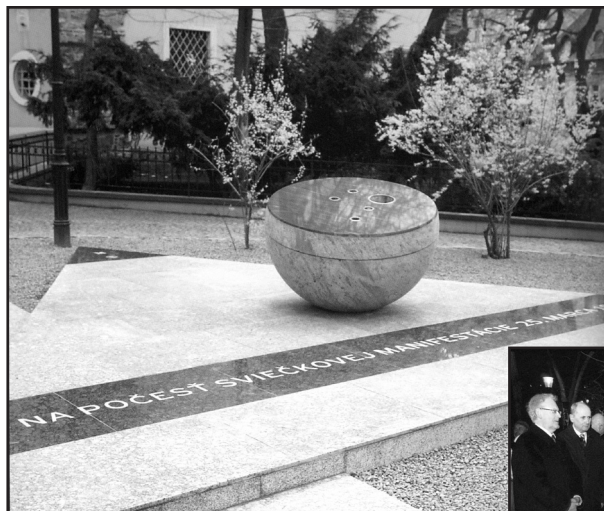
Na chodníku bola aj staršia pani s paličkou (asi 70 – ročná). Policajt, čiarka, ktorý obsluhoval delo, zamieril prúd vody i do nej. Samozrejme, že ju to skosilo a spadla na chodník. Keď to videli mladší veriaci, rozhodli sa jej pomôcť zo zeme. Tu priskočili dvaja policajti s obuškami a začali biť tých, ktorí pomáhali panej. Oplzlo im nadávali... Rozkázali im, aby sa pratali a na staršiu ženu, aby sa vykašľali. Je toto socialistický humanizmus? A či pravá tvár toho, čím je človek v očiach ochrancov ľudských práv a bezpečnosti Slovenskej socialistickej republiky?

Zdroj: ŠIMULČÍK Ján. Čas svitania.2003

24. výročie Sviečkovej manifestácie

Takto sme si pripomínali Sviečkovú manifestáciu

Pri príležitosti 20. výročia Sviečkovej manifestácie bol na Hviezdoslavovom námestí pred kostolom Notre Dame odhalený pamätník na počesť tejto udalosti.

Alžbeta Vojtková (1943)

Priama účastníčka sviečkovej manifestácie, responsabile za laickú vetvu Mariánskeho kňazského hnutia, tajomníčka o. z. Máriina doba.

Po páde totalitného režimu sa spoločne s ďalšími členmi o.z. Máriina doba pričínala o to, aby spomienka na Bratislavský Veľký piatok neskončila v zabudnutí. Od r. 1990 každoročne 25. marca na výročie Sviečkovej manifestácie si tento medzník v dejinách Slovenska pripomínajú na Hviezdoslavovom námestí alebo pri Morovom stĺpe pobožnosťou “večeradlo modlitby s Pannou Máriou“ vyprosujúc, aby po období výstupu na Kalváriu (25. marec 1988) a veľkonočnom ráne (sloboda po novembri 1989) prišla turečná premena srdc – víťazstvo Nepoškvrneného srdca Panny Márie.

Pri predchádzajúcich ročníkoch zaznelo

„Z lásky k Bohu vyplýva účasť na spravodlivosti a добрôte Boha voči druhým“. Sviečková manifestácia bola konkrétnym prejavom tejto lásky k druhým. Nebola to manifestácia za politickú premenu. Bola to manifestácia za náboženskú slobodu. Ale tá je vždy barometrom všetkých ostatných slobôd. Následkom tejto súvislosti musíme povedať aj to, že sviečková manifestácia 25. marca 1988 dala do pohybu aj ostatné sily proti totalitnému systému.“

Mons. František Tondra

emeritný spišský biskup

„Byla to manifestace překrásná a odvážná a důležitá. Náš filmový materiál nám sice odebrali, ale mohli jsme Rakušanům vyprávět, co se ten den v Bratislavě událo. A vzpomínám si, že reakce byla ohromná, všichni se dívali na Slováky s obdivem. A dodnes, my v Rakousku jsme nezapomněli, že jste to byli vy, že vy jste byli ti první, kteří se proti totalitnímu režimu postavili. To vám už nikdy nikdo nemůže vzít.“

Barbara Coudenhove-Kalergi

spravodajkyňa rakúskej verejnoprávnej televízie
zatknutá počas Sviečkovej manifestácie

24. výročie Sviečkovej manifestácie

„25. marec 1988 zostáva pre nás navždy výzvou a príkladom ako brániť slobodu svojho svedomia.“

Mons. Stanislav Zvolenský
bratislavský arcibiskup, metropolita

„My, kresťané, vyznávame paradox: v době světlometů a teleskopů představujeme Krista, vítěze nad smrtí, zradou a zlobou, v symbolu velikonoční svíce. A tato svíce hoří. A hořela také v srdci demonstrantů bratislavské manifestace. Děkuji Vám!“

Kardinál Dominik Duka OP
arcibiskup pražský, metropolita primas český

„Pred dvadsiatimi rokmi ste zapálili svoje sviece a rozhořeli tak svetlo nádeje. Toto svetlo vzplanulo v plameň nežnej revolúcie. Udržujte toto svetlo!“

Dr. Hubert Gehring
riaditeľ zastúpenia
Nadácie Konrada Adenauera v Bratislave

Program spomienkovej slávnosti 25. marca 2012

- 15.00 **koncert skupiny KOMAJOTA**
na Hviezdoslavovom námestí pred historickou budovou SND
- 16.00 **spomienkové zhromaždenie**
na Hviezdoslavovom námestí pred historickou budovou SND
Host': Wanda Póltawska, významná poľská lekárka a osobná priateľka blahoslaveného Jána Pavla II.
- 17.00 **svätá omša**
v Katedrále sv. Martina v Bratislave
Celebruje Mons. Stanislav Zvolenský, bratislavský arcibiskup – metropolita.
Sv. omšu sprevádzajú svojím spevom a hudbou 4bz – členovia 4 bratislavských mládežníckych chrámových zborov fungujúcich za totality: Ursusáci, Kufříkovci, Céčkari, Kapucíni.
- 18.00 **presun na Hviezdoslavovo námestie a Pochod za život**
na Hviezdoslavovom námestí
Po omši sa vrátíme na Hviezdoslavovo námestie, odkiaľ bude o 18.30 začínať Pochod za život k Pamätníku nenarodených, organizovaný Fórum života.
- 18.30 **modlitbové zhromaždenie – večeradlo**
na Hviezdoslavovom námestí
- 20.00 **prezentácia výstavy TVÁRE NESLOBODY**
spojená s diskusiou v Dome Quo Vadis

Hostia spomienkovej slávnosti 2012

Wanda Póltawska

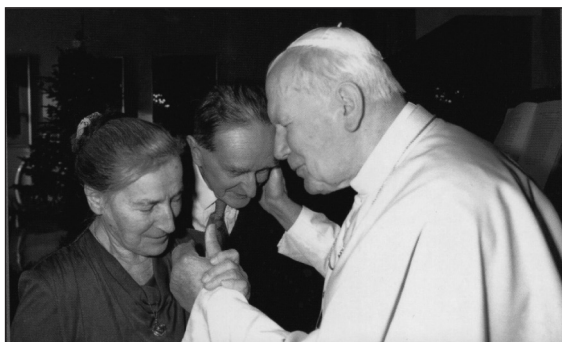
Wanda Póltawska sa narodila 2. novembra 1921 v Lubline. Vyštudovala medicínu a stala sa, špecialistom v odbore psychiatria. Od roku 1983 je členkou Pápežskej rady pre rodinu a od roku 1994 členkou Pápežskej akadémie pre život. Je profesorkou Pápežskej teologickej akadémie.

Štyri roky svojej mladosti prežila Wanda Poltawska, mladá kuriérka katolíckeho odboja v koncentračnom tábore v Ravensbrücku, kde bola niekoľko rokov medicínskym pokusným králikom. Do kostnej drene jej vstrekovali chorobopodné bacily. Napriek všetkému utrpeniu aj tam pokračovala v odboji, keď videla „samovražednú odvahu ľudí, ktorí konali dnes slobodne, lebo vedeli, že zajtra zomrú.“

V povojnovom svete si nedokázala nájsť miesto ani pokoj. Rodinný ani profesionálny život jej nestačil, nedokázal utíšiť jej nepokoj a pocit odcudzenosti. Hľadala niekoho, kto by ju pochopil a pomohol jej – a našla spovedníka Karola Wojtylu.

V osemdesiatych rokoch minulého storočia, keď už Karol Wojtyla bol pápežom Jánom Pavlom II., prinášala pani Póltawska od neho odkazy Silvestrovi Krčmérymu, v ktorých vyjadroval svoju podporu a lásku k Slovensku:

„Silvo, pápež ti odkazuje, že pri každej súkromnej svätej omši na Teba osobitne myslí a cez Teba na celé Slovensko!“

Spracované podľa:

PÓŁTAWSKA Wanda. *Príbeh priateľstva Karola Wojtyły a rodiny Póltawskej*. 2011

MIKLOŠKO František. *Veľký príbeh viery*. In 4/2011.

Naša cesta k slobode

Ján Čarnogurský (1944)

právnik, disident, podpísal Chartu 77, na základe letáku od Mariana Šťastného dal podnet na zorganizovanie Sviečkovej manifestácie 25. marca 1988. Prvý podpredseda vlády SR vzniknutej v r. 1990.

Marián Gula (1950)

V roku 2003 bol spoluzakladateľom ÚPN. Keď bol Ján Langoš predsedom, Gula bol podpredsedom správnej rady. Vyštudoval informatiku. Pracoval v SAV, potom v českom Úrade pre dokumentáciu a vyšetrovanie zločinov komunizmu. Od roku 2000 bol na podobnom oddelení na MS SR.

František Neupauer (1979)

Vyštudoval históriu a filozofiu v Banskej Bystrici. Do februára 2012 pracoval v Ústave pamäti národa. Je zakladateľom a od roku 2010 predsedom OZ Nenápadní hrdinovia. (www.november89.eu) V marci 2011 bol zvolený za predsedu Fóra kresťanských inštitúcií.

Štefan Bučko (1957)

Slovenský herec, básnik, recitátor, moderátor, pedagóg. Angažuje sa vo verejnom živote a komunálnej politike, v súčasnosti ako poslanec miestneho zastupiteľstva Bratislava – Staré mesto.

24. výročie Sviečkovej manifestácie

Piesne počas sv. omše

Prichádzame k tebe

Ref.:

[: Prichádzame k tebe, Pane
so srdcom plným radosti
a spoločne ti chceme poďakovať. :]

1. Za dni, ktoré nám dávaš, ti
ďakujeme.
Za všetky plody zeme, ti ďakujeme.
A tiež za prácu, za radosti života, ti
ďakujeme.

Ref.

2. Za všetky tvoje slová, ti ďakujeme.
Lebo si nám dal život, ti ďakujeme.
A tiež za Cirkev, ktorá nás spája, ti
ďakujeme.

Ref.

Má celý svet v náručí

1. Má celý svet v náručí, v náručí,
má celý svet v náručí, v náručí,
má celý svet v náručí, v náručí,
má celý svet v svojom náručí.

2. Má celú zem i nebo v náručí,
má tmavú noc aj deň v náručí,
má jasné slnko aj mesiac v náručí,
má celý svet v svojom náručí.

Ref.:

Má celý svet v náručí, v náručí,
má celý svet v náručí, v náručí,
má celý svet v náručí, v náručí,
má celý svet v svojom náručí.

3. Má šíre more aj púšť v náručí,
má vietor, blesky aj dážď v náručí,
jar, leto, jeseň, zimu má v náručí,
má celý svet v svojom náručí.

Ref.:

Má celú zem i nebo, noc, deň,
slnko, mesiac, more, púšť,
vietor, dážď, jar, jeseň,
leto, zimu, život, smrť,
mladých, starých, teba,
mňa i všetkých nás,
má celý svet v svojom náručí.

Veľká udalosť

1. Veľká udalosť sa dnes koná,
príde k nám vzácny hosť,
Ježiš sa volá.
Preto svoje srdcia mu dnes pripravme
a vyhodíme z nich všetko,
čo je zbytočné.

Prichádza k nám dnes vzácny hosť,
podme ho spoločne všetci privítať.
Pod spôsobom chleba a vína,
keď ho milujete, poďte ho prijať.

Naša cesta k slobode

2. Vezmite tento chlieb a jedzte z neho všetci.
Toto moje telo sa obetuje za vás.
Toto robte na moju pamiatku,
takto povedal vo večeradle nám Ježiš.

[: Veríme, že on je prítomný v tomto malom, bielom, okrúhlom, kúsku chleba :]

3. Vezmite a pite z tohto kalicha,
táto moja krv bude za vás vyliať.
Toto robte na moju pamiatku,
takto povedal vo večeradle nám Ježiš.

[: Veríme, že on je prítomný v tomto kalichu, pod spôsobom vína. :]

4. Preto poďakujme sa dnes Ježišovi
za to, že nás má rád a že prišiel dnes k nám.
Zaspievajme túto pieseň Ježišovi
ako malý prejav našej vďaky.

Ďakujeme Tebe, Ježišu,
ty si náš verný priateľ najlepší.
Sláva Tebe Ježišu,
ty si náš Otec a Pán najvyšší.

Zdravas, milosti plná

Zdravas, milosti plná, ave **Mária**.
Zdravas, milosti plná, ave **Mária**.

Pán je s tebou, požehnaná si žena,
Mária,
slávna medzi ženami, Mária.

Požehnaný, požehnaný plod života
tvojho,
Ježiš Kristus, Boží Syn, Mária.

Matka Božia, Mária, oroduj za nás.
Matka Božia, Mária, oroduj za nás,
oroduj za nás,
oroduj za nás.

Boh je záštita moja

Ref.:
Boh je záštita moja,
Boh je záštita moja,
Boh je záštita moja,
s ním nemusím sa báť.

1. Nevieť, čo budúcnosť dá mi,
či len biedu so strastami,
marivá a sebaklamy,
len Boh mi je záštitou.

Ref.

2. Každý deň od precitnutia
kríže väčšmi klesať nútia,
nikde ničo spočinutia,
len Boh mi je záštitou.

Ref.

3. Vôkol svet sa slepo ženie,
za preludom v klamnej cene,
nevnímajúc pohoršenie,
len Boh mi je záštitou.

Ref.

Fórum kresťanských inštitúcií

Hlavný organizátor spomienky

Na Slovensku vznikali v minulosti malé spoločenstvá veriacich ľudí, prehlbujúce vzájomnú solidaritu a vzťah k Bohu, z ktorých sa rozvinuli celoslovenské

hnutia. Popritom začali pôsobiť aj mnohé združenia a inštitucionalizované laické iniciatívy, ktorých cieľom vnášať kresťanské hodnoty a životný štýl do verejného života.

Fórum kresťanských inštitúcií (FKI) je platformou spolupráce a nositeľom impulzov v občianskej spoločnosti, v treťom sektore, politike, médiách, v kultúre, vede, vzdelávaní i v cirkvi. Ako neformálna platforma funguje FKI od roku 1996 a od roku 2004 ako občianske združenie. V súčasnosti združuje 24 riadnych a 5 asociovaných členov, spolupracuje s vyše 50 inštitúciami. Angažuje sa v piatich oblastiach – Pamäť a ľudské práva, Rodina, Sociálna solidarita a Medzinárodná spolupráca.

info@fki.sk | www.fki.sk

Spoluorganizátori a partneri

Dom
Quo Vadis

Konrad
Adenauer
Stiftung

Fórum života

KOLÉGIUM

ANTONA NEUWIRTHA

Spoločenstvo Ladislava Hanusa

nenápadní hrdinovia

HLBINY

BRATISLAVA - STARÉ MESTO

BRATISLAVA

BKIS

BRATISLAVSKÉ
KULTÚRNE
A INFORMAČNÉ
STREDISKO

Vyveska.sk